

ILMAJOEN KUNTA

Kulttuurikasvatussuunnitelma

Kasvatus- ja opetuslautakunta 16.8.2017

1. Kulttuuri

Kulttuurin avulla luodaan perusta ihmisen emotionaaliselle, esteettiselle ja älylliselle kasvamiselle. Ihminen tarvitsee aineellisten perusedellytysten, turvallisuuden ja kestävän ympäristön ohella yhä enemmän arvoja, luovuutta ja mahdollisuuksia itsensä henkiselle kehittämiselle. Kulttuuri antaa avaimet täydempään ja sisällöllisesti rikkaampaan elämään. Kulttuurin vaikutukset ulottuvat tutkitusti myös yhteiskuntakehityksen, terveyden ja talouden alueille.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (728/ 92; § 1 ja 2) määrittelee kunnan tehtävät kulttuuritoimen alalla seuraavasti: Kunnan tehtävä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen eri taiteen aloilla. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä.

Kulttuurin merkitys ja toiminnan tavoitteet

Hyvä kulttuurielämä on jokaisen perusoikeus, jonka toteutumisen esteet tulisi poistaa. Kaikilla ihmisillä tulee olla mahdollisuus nauttia esimerkiksi taiteesta ja osallistua taide-elämään. Sen toteutumisen tärkeimmät kulttuuriset valmiudet luodaan taidekasvatuksella ja lastenkulttuurilla. Koulutuksellisten ja muiden kulttuuristen kynnysten lisäksi tulee madaltaa muita taiteeseen osallistumisen kynnyksiä - alueelliseen etäisyyteen, taloudellisiin tekijöihin, vähemmistöasemaan, liikkumis- tai toimintaesteisiin ja muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin tai elämäntilanteeseen kuten hoitoon tai muuhun laitospäristöön liittyviä esteitä.

Kulttuuri tuo sisältöä ja mielekkyyttä elämään. Se auttaa hahmottamaan ahdistaviakin elämän ja olemassaolon peruskysymyksiä ja antaa välineitä todellisuuden ymmärtämiseen. Kulttuuri luo sekä henkistä, fyysistä että sosiaalista hyvinvointia. Kulttuuri on myös hyvävaikutteinen yhteiskunnallinen tekijä.

2. Kulttuurikasvatussuunnitelma

Kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteena on taata kaikille oppilaille vakiintuneet, yhdenmukaiset ja tasavertaiset mahdollisuudet tutustua kotikuntansa palvelu- ja kulttuuritarjontaan. Kulttuurikasvatussuunnitelma tukee koulujen ja kulttuuritoimijoiden yhteistyötä ja tekee siitä systemaattista sekä suunnitelmallista. Tapahtumat ja käyntikohteet pyritään valitsemaan niin, että ne tukevat ja helpottavat omalta osaltaan opettajien työtä ja ovat kiinteänä osana 1.8.2016 voimaan tullutta opetussuunnitelmaa. Tämä kulttuurikasvatussuunnitelma on laadittu yhdessä sivistysosaston esimiesten kanssa kevään 2017 aikana.

3. Kulttuuripalvelut

Kunnan kulttuuripalveluiden vahvuuksia ovat mm. vahva liikuntaperinne, musiikkiopisto ja -juhlat, kattava museoverkosto, vireä yhdistys- ja kylätoiminta, teatteri ja ooppera, omaleimainen historia, hyvät liikenneyhteydet, kunnan sijainti sekä tilat.

Kulttuurin edistämisen tavoitteena on lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen matalan kynnyksen keinoin, taiteen perusopetuksen (tanssi, kuvataide, käsityö, musiikki) kehittäminen ja kunnan omien tilojen, (esim. Kalajaisjärvi), sekä kyläyhdistysten ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden hyödyntäminen.

Kulttuuripalveluja voivat koulut käyttää opetuksen tukena parhaaksi katsomallaan tavalla. Palvelun tarjoajia kunnassa ovat esim. kirjastot, museot, Ilmajoki-opisto (käsityö-, taide- ja kuvataidekoulu) palveluineen, musiikkiopisto, Ilmajoen seurakunta, nuoriso- ja liikuntatoimi sekä monet erilaiset nuoriso- ja urheiluseurat, mm. 4H-yhdistys, MLL ja Partiolaiset.

Palvelut suunnitellaan siten, että niiden sisällöistä ei tule kouluille kustannuksia. Kulttuuritoimijat vastaavat yhteistyössä koulujen kanssa pääosin sisällöistä, mutta jos toimintoon liittyy kuljetus- ja muita menoja niiden järjestämisestä sovitaan tapauskohtaisesti annetun määrärahan puitteissa.

4. Kulttuurikasvatus

Kulttuurin mahdollistama sosiaalisuus ja sosiaaliset verkostot sekä yhteenkuuluvuuden tunne lisäävät hyvinvointia, terveyttä ja elämän mielekkyyttä. Kulttuuri aktivoi ihmiset käyttämään omia taitojaan ja vahvuuksia, työskentelemään tärkeiksi koettujen asioiden parissa. Kulttuuri antaa virkistystä, elämyksiä ja oppimiskokemuksia.

Kulttuurikasvatus auttaa lapsia ja nuoria tuntemaan omia kulttuurisia juuriaan ja arvostamaan kulttuuriperintöä. Se parantaa kouluviihtyvyyttä, tarjoaa onnistumisen kokemuksia ja vahvistaa luovuutta ja itsetuntoa. Taito ymmärtää, arvioida ja käyttää kulttuuria kehittyvät ja kyky lukea mediaa ja ympäröivän maailman välittämiä viestejä vahvistuu.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet:

L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintä- teknologinen osaaminen L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen.

ESI-, PERUS- JA LUKIO-OPETUKSEN KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA

Koulut valitsevat itse lukuvuosittain alla olevista ja/tai muista mahdollisuuksista itselleen sopivat toteutukset työsuunnitelmaan.

ESIOPETUS JA VUOSILUOKAT 1-6

	AIHEALUE	TOTEUTUSTAPA	VASTAAVUUS LAAJA-ALAISEN OSAA-MISEN OSA-ALUEISIIN	TOTEUTUKSEEN LIITTYVÄÄ LISÄ-TIETOA JA HUOMIOITA
KIRJALLISUUS, SANATAIDE	Kirjastotutustuminen lapsille	Kirjastokäynti	L1: Ajattelu ja oppiminen L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	Kirjastokäynnillä tutustutaan kirjastoon, opitaan lainaamaan ja käsittelemään kirjoja oikein. Käynnin yhteydessä on mahdollisuus saada kirjastokortti. Käyntiin sisältyy lyhyt satutuokio. Kesto 1 tunti.
	Kirjastoauto	Kirjastoautossa käynti	L1: Ajattelu ja oppiminen L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	Tutustutaan kirjastoautoon, opitaan lainaamaan ja käyttäytymään erilaisessa ympäristössä.
	Kirjojen lainaus	Lainauskäynnit kirjastossa	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Koululuokat käyvät lähikirjastossa säännöllisillä lainauskäynneillä. Kirjastossa on mahdollista vieraila myös ennen kirjaston aukeamista, mutta käynnistä pitää sopia etukäteen.
	Kirjastokortti	Ekaluokkalaisten kirjastokäynti	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurin osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito	Tutustutaan kirjastoon ja kirjaston käyttöön. Jokainen oppilas saa oman kirjastokortin, jos sellaista ei vielä ole. Kesto 1-2 oppituntia.
	Tiedonhaku ja lähdekriittikki	Kriittisesti ja laillisesti mediassa	L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Opetetaan oppilaille tiedonhakua ja sen tarkoituksenmukaista rajaamista, oppilaat oppivat lähdekriittikkiä ja eri medioista löytyvän tiedon luotettavuuden arviointia.
	Lukemaan houkuttelu	Kirjavinkkaus	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito	Kirjavinkkaus on lukemaan houkuttelemisen menetelmä, jossa kirjavinkkari kertoo ryhmälle valitsemistaan kirjoista. Kirjavinkkaus kannustaa lukemiseen, tekee tunnetuksi kirjaston aineistoa ja esittelee uutuuksia. Kesto 1-2 oppituntia.

	Media & elokuva	Mediamatka. Elokuvaviikon tarjonnan hyödyntäminen.	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Mediamatkan aikana opitaan löytämään tietoa, kirjoja, elokuvia ja muuta aineistoa kirjastosta. Keskustellaan yhdessä mediasta ja mediankäytöstä. Kesto 2 oppituntia. Elokuvaviikon (lokakuussa) opetusmateriaalin hyödyntäminen. Materiaali käytössä koko lukuvuoden. Lisätietoja: elokuvaviikko.fi. Yhteistyökumppani Suomen lastenkulttuurikeskuksen liitto, Valveen elokuvakoulu, Koulu-Kino Lastenkulttuurikeskus Louhimo
	Kirjaston kirjasarja opetuksessa	Kirjasarjan käyttö	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito	Kirjasarjat on suunnattu koulujen käyttöön, jotta koko luokka voisi yhdessä tutustua samaan teokseen.
ESITTÄVÄ TAIDEI	Teatteri	Teatterissa käynti ja/tai teatterin tuonti koululle	L1: Ajattelu ja oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys	Käydään teatterissa tai tuotetaan teatteri koululle. Tutustutaan teatteriin ja sen toimintaan.
	Teatteri	Draaman havainnointi ja/tai itse draaman luominen	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Havainnoidaan draaman käyttö näyttämöllä. Tehdään ja valitaan "Viikon taidekuva".
	Kuvataide	Taidekasvatus	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Järjestetään työpaja tai näyttely; esillä oppilaiden omia tuotoksia ja tekniikka-harjoittelua. Huomioidaan toisen tekemän työn kunnioittaminen.
	Taide ja musiikki	Taiteen perusopetuksesta tiedottaminen	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Päiväkotien vanhempainiltojen yhteydessä järjestetään tilaisuus lapsille vanhempien, joissa esitellään laaja-alaisesti eri taiteenalojen taiteen perusopetusta ja kerrotaan siihen hakeutumisesta.
	Taide ja musiikki	Taidekasvatukseen liittyvistä opiskelumahdollisuuksista tiedottaminen	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito	Vierailu alakouluissa ja esitellään oppilaille kansalaisopiston ja musiikkiopiston tarjoamia taiteiden opiskelun mahdollisuuksia.

YRITYSKULTTUURI	Paikallinen yrittäjyys	Vierailu kulttuurialan yrityksessä ja/tai kulttuurialan yrittäjän vierailu koulussa	L1: Ajattelu ja oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Yritysvierailu; tutustutaan paikalliseen yrittäjään tai jonkun huoltajan yritykseen.
KESTÄVÄN KEHITYKSEN KULTTUURI	Kierrätys	Kierrätyspäivä	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Tutustutaan esim. tuulivoimaan.
TAPAHTUMAT JA OMA VAIKUTTAMINEN	Yhdessä toimiminen ja suunnittelu	Esikoululaisten oma festivaali	L2: Kulttuurien osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Järjestetään yhdessä ja/tai osallistutaan esikouluikäisten omaan festivaaliin. Ennakkotehtävät ennen tapahtumaa. Tapahtumapäivänä taidetyöpajoja sekä esittävää taidetta. Yhteistyökumppanit Lastenkulttuurikeskus Louhimo, E-P opisto.
	Kulttuuri- ja liikuntaharrastukset	Tapahtuma/Messut	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Vapaa-ajan järjestöjä ja harrastusmahdollisuuksia esittelevä tapahtuma/messut. Koululaiset tutustuvat tapahtumaan ryhminä, sekä voivat osallistua omalla suunnittelemallaan toiminnalla.
KULTTUURINEN OSAAMINEN	Haastattelujen teko	Harrastuksiin ohjaus	L2: Kulttuurien osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Eri tahojen vierailuja koululla, harrastuskyselyn teettäminen, henkilökohtaiset haastattelut sitä haluaville, harrastuksiin saattaminen sekä esteiden poistaminen.
	Yhdessä toimiminen ja suunnittelu	Pajapäivä	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuu-	Pidetään pajapäivä eri oppiaineista lähikulttuuri ja kulttuurin monimuotoisuus huomioiden.

			den rakentaminen	
ARKKITEHTUURI	Kirkko	Vierailu lähikirkossa / Rakennettuun perinnemaisemaan tutustuminen	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Oppilaat tutustuvat lähikirkkoonsa seurakunnan työntekijän opastamina tai johonkin perinnemaisemaan/kohteeseen.
MONIMUOTOISUUS	Kansainvälinen kulttuuri	Monikansallisuus, siirtolaisuus (pakolaisuus)	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Kansainvälistyminen ja mitä se tarkoittaa? nyt ja ennen. Myönteinen suhtautuminen ja asenne ko. asiaan. Pehdyttään siirtolaisuuteen mm. muutto Amerikkaan ja Ruotsiin. Kansainvälisyys ja mitä se merkitsee lähiympäristön ja eri alueiden näkökulmasta.
LÄHIKULTTUURI	Musiikkijuhla	Yhteistyö musiikkijuhlien kanssa	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Osallistuminen musiikkijuhlien toimintaan jollain sovitulla tavalla, ja esim. toiminnanjohtajan esittelyt koululuokille lukuvuoden aikana Musiikkijuhlien toiminnasta.
	Museo	Lähihistoria, museot	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Tehdään retkiä ja tutustumiskäyntejä alueen historiallisiin kohteisiin. Aiheista tehdään esitelmiä.
	Paikallishistoria	Museovierailu	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Tutustutaan museoon ja sen näyttelyyn. Opettaja sopii museon esittelijän kanssa käsiteltävistä aiheista/teemoista sekä paikan päällä tehtävistä tehtävistä.

	Historia	Ilmajoen historia (mikrohistoria, kotien arki)	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Kotiseutumuseovierailut/vierailijat. Esineiden esittely, visailu (oppilaat tekevät itse). Työnäytöksiä. Ennen- ja nyt -vertailu (esim. näytelmäpätkät/videointi)
	Kulttuurimaisema: luonto	Vaellusreittiin tutustuminen	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	Tutustutaan vaellusreitti Ilkan - polkuun ja alueen nähtävyyksiin esim. Santavuoren alueeseen. Laavulla tulen teon sekä muiden erätaitojen oppiminen. Ryhmän jäsenistä huolehtiminen. Opetetaan luonto pitämään siistinä ja luonnon kunnoitus.
RUOKAKULTTUURI	Lähirookakulttuuri	Tutustuminen lähiruokakulttuuriin.	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Tutustutaan alueen perinneruokiin ja lähiruokakulttuuriin.
	Ruokakulttuuri	Keittiöön tutustuminen / Ruokakulttuuripäivä	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	Tutustutaan keskuskeittiöön sekä arki ruuan valmistamiseen. Pidetään ruokakulttuuripäivä.

7-9 LUOKAT

	AIHEALUE	TOTEUTUSTAPA	VASTAAVUUS LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN OSAALUEISIIN	TOTEUTUKSEEN LIITTYVÄÄ LISÄTIETOA JA HUOMIOITA
ERILAISET KULTTUURIT	Yhdistykset	Yhdistys/Yritystutustuminen	L2: Kulttuurin osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys	Tutustutaan kunnan ja lähialueen eri yrittäjiin ja palveluntuottajiin. Osallistutaan yhdistysten esittely- ja/tai messutapahtuma. Yrityskulttuuri tehdään tutuksi.
	Historia	Ilmajoen historiaa (mikrohistoria, kotien arki)	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6: Työelämätai-	Vierailut eri kohteissa tai luokassa asiantuntija kertomassa Ilmajoen historiasta. Käyttöesineiden näyttely ja esittely (oppilaat itse). Työnäytökset, ennen / nyt -vertailu. Omien tuotoksien teko esim. videon tai näytelmän teko ja tallennus.

			dot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	
		Monikansallisuus, siirtolaisuus (pakolaisuus)	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Pakolaisuus maailmanlaajuisesti sekä maahan ja maastamuutto. Kotikansainvälisyys, työn luonteen muutos ja kansainvälistyminen. Asennemuokaus, myönteisyys ja ymmärrys monikansallisuutta kohtaan. Eri kulttuurien ymmärtäminen
		Ympäristö, hallinto	L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Vierailu kunnantalolla, osallistuminen valtuuston tms. kokoukseen. Maakuntaliittoon tutustuminen. Ympäristösihteerin vetämä vierailu esim. tuulivoimapuistoon. Yhdistyksen toimintaan tutustuminen mm. (Lions, Martat ja Tutur-toiminta).
ESITTÄVÄ TAIDE	Taiteen teko	Tilojen viihtyvyys	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Lisätään yhteisten tilojen viihtyvyyttä, tekemällä itse maalauksia, veistoksia tms. .
	Taide	Vierailu taidenäyttelyssä tai oman taidenäyttelyn luominen	L2: Kulttuurin osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito	Vierailu taidelaitoksessa. Lisäksi oppilaat voivat tehdä aiheeseen sopivan tehtävän/piirustuksen.
	Musiikki	Konsertti	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Käynti konsertissa. Tehdään yhteistyötä musiikkijuhlien kanssa.
	Teatteri	Teatteripäivä	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Oppilaat suunnittelevat luokittain näytelmän jotka esitetään näytelmäpäivänä, aiheet he valitsevat itse. Toteutus äidinkielen tunnit + teatteripäivä.
	Elokuva	Valtakunnallisen elokuvaviikon hyödyntäminen	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Valtakunnallisen elokuvaviikon tarjonta ja siihen liittyvä opetusmateriaali. Koulujen itsenäisesti toteutettava kokonaisuus. Lisätietoja: elokuvaviikko.fi Yhteistyö: Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto, Valveen elokuvakoulu, Koulu-Kino, Lastenkulttuurikeskus

KÄYNTI TAIDELAITOKSISSA				Louhimo
	Taidetestaajat	Suomen kulttuurirahaston hanke	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Hanke Taidetestaajat sisältää kaikille Suomen 8. luokkalaisten kaksi käyntiä taidelaitoksissa, yksi omassa maakunnassa ja toinen muualla päin Suomea. Vierailuihin sisältyy oheistoimintaa. Hanke alkaa syksystä 2017 ja kestää kolme lukuvuotta eteenpäin, (2017-18, 2018-19, 2019-20). Yhteistyö: SKR, Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto, Lastenkulttuurikeskus Louhimo. Oppilaat kuljetetaan taidekohteisiin junalla, linja-autolla ja tarvittaessa lentäen. Koulut saavat asiasta kirjeen keväällä 2017 ja voivat sen jälkeen ilmoittautua taidetestaajiksi. Ensimmäisen lukuvuoden taidelaitokset valittiin syksyllä 2016. Lukuvuoden 2018–2019 taidelaitokset valitaan alkusyksyllä 2017.
RUOKA-KULTTUURI	Lähirookakulttuuri	Ruokakulttuuriteemat	L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Erilaiset ruokakulttuuriteemat pitkin vuotta jolloin tutustutaan mm. perinneruokiin.
KIRJALLISUUS, SANATAIDE	Kirjasto	Seiskaluokkien kirjastokäynti	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Kirjastokäynnillä esitellään kirjaston toimintaa, kokoelmia ja palveluita sekä harjoitellaan tiedonhakua verkkokirjastosta.
	Lukemaan houkuttelu	Kirjavinkkaus	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito	Kirjavinkkaus on lukemaan kannustava menetelmä, jossa kirjavinkkari kertoo ryhmälle valitsemistaan kirjoista. Kirjavinkkaus innostaa lukemiseen, tekee tunnetuksi kirjaston aineistoa ja esittelee uutuuksia. Kesto 1-2 oppituntia.
	Lähdekritiikki	Kriittisesti ja laillisesti mediassa	L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Opetetaan oppilaille tiedonhakua ja sen tarkoituksenmukaista rajaamista, oppilaat oppivat lähdekritiikkiä ja eri medioista löytyvän tiedon luotettavuuden arviointia.
	Kirjallisuus	Kirjallisuustietoa tutkielmantekijälle	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Opastetaan kirjallisuutta koskevaa tiedonhakua. Tutustutaan kirjallisuuden tietolähteisiin ja niiden arvioitiin. Kerrotaan relevanteista tiedonlähteistä ja lähdekriittisyydestä. Tukee oppilaan tutkielman tekoprosessia. Kesto 2 oppituntia. Voidaan toteuttaa joko 8.

				ja/tai 9. luokalla.
	Lukemaan houkuttelu	Kirjavinkkaus	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L4: Monilukutaito L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	Oppilaat tekevät 2-3 oppilaan ryhminä kirjavinkki-esitykset lukemistaan kirjoista esitelmän keinoin tietotekniikkaa hyväksi käyttäen. Tehtävän aikana opitaan, mitä tekijänoikeus merkitsee. Oppilaat hakevat netistä kuvia, ja koostavat niistä kirjavinkki-koosteet. Työtehtävän kesto 4-5 oppituntia.
TAPAHTUMAT JA OMA VAIKUTTAMINEN	Nuorisokulttuuri	Nuorisoparlamentti	L1: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L2: Työelämätaidot ja yrittäjyys L3: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Parlamentti liittyy demokratiakasvatukseen, nuorten osallisuuden ja aktiivisuuden tukemiseen ja nuorten vaikuttamisen tukemiseen. Parlamentti vaikuttaa nuorisokulttuurin edistämiseen
	Kulttuuri- ja liikuntaharrastukset	Tapahtuma/Messut	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Vapaa-ajan järjestöjä ja harrastusmahdollisuuksia esittelevä tapahtuma/messut. Koululaiset tutustuvat tapahtumaan ryhminä, sekä voivat osallistua omalla suunnitelmallaan toiminnalla.

LUKIO

	AIHEALUE	TOTEUTUSTAPA	VASTAAVUUS LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN OSALUEISIIN	TOTEUTUKSEEN LIITTYVÄÄ LISÄTIETOA JA HUOMIOITA
KULTTUURIN ERI MUODOT	Kulttuuri	Lehtiviikko	L4: Monilukutaito L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Tehdään lehtijuttuja kulttuuriaiheista ja arvioidaan niitä.
		Teatteri / Muu taide	L2: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Käydään teatterissa tai tuodaan teatteri koululle.
		Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen	Tutustutaan vaaleihin ja nuorisopaneeliin. Puhetaidon ja väittelytaidon opettaminen.
	Yrittäjyys	TET-jakso	L3: Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L6: Työelämätaidot ja yrittäjyys	Työelämäjaksolla tutustutaan paikalliseen yrittäjyyteen, yrityskulttuuriin ja opetellaan työelämätaitoja.

Koulu
Opettajat ja oppiaineet
Osallistuvat luokat
Koulun vuosittaiset tapahtumat
Koulun valitsemat projektit
Laaja-alaisen osaamisen alueet
Oppimisympäristöt ja taiteen lajit
Oheishjelmat
Arviointi